

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America ☆ 1/2001
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko ☆ Februaro 2001

Look inside for:

President's message	2
From the CO	3,8
Recenze <i>tradukaĵoj</i>	5
New from the Book Service	8
Esperanto in the media	9
Five most wanted	9
Donacoj al ELNA	10
Learn more!	11
<i>plus</i>	
MUZIKA CENTRO	6-7
<i>and</i>	
Ktp!	4

An Esperanto Success Story

Ben STEVENS

As much as I like to avoid "krokodiladon", the message of this story isn't for those who already know the value of Esperanto, but for those who are still sort of playing with the idea, wondering if it's worth the time and effort. So, for them, I'm writing in English.

Back in 1993, I picked up Esperanto as merely another linguistic project. I figured if I was already studying several of the languages from which it was composed, why not learn it, too? It was just for knowledge, for fun. Like most Americans, I was entirely ignorant about Esperanto's purpose, the century of history it contained, and its practicality in real life. In other words it was an abstract concept for me, devoid of life.

Life... Fast-forward to the present, and we find that a new life is about to be introduced in this world. A real, tangible, live little person who would not have come into existence without Esperanto.
[...]

In 1997, I was a Spanish major at a small university in Pennsylvania — a place so small, it didn't have exchange programs to Spanish-speaking countries. I felt that to be serious about my studies, I would have to spend some time abroad. A professor suggested a small university in central Mexico, in the city of San Miguel de Allende. Since my university was useless in this matter, I knew I had to find someone else to help me get there. I didn't know anyone in Mexico, so it occurred to me to take a chance and look for Esperantists there. Using the online Esperantist address list (<http://home.wxs.nl/~lide/adresaro.htm>), I found a few pos-

sibilities. I got two or three replies to the e-mails I sent. The only one who could help me was Ana Luisa Velasco.

As a member of the Pasporta Servo, Anita had been inviting guests from around the world into her home for years. By the time I showed up in Mexico City in June 1998, she had everything planned out for me: museum trips, get-togethers with other Esperantists, and more related to my original goal, the bus to San Miguel. During my short stay there, we formed a friendship like no other I had known before. After I returned to the U.S. we kept in touch on line.

[...]

In the fall of 1999, already graduated from college and working as a programmer, I was in what you could call a "Dilbertesque" rut. I felt I needed to go someplace where I could relax. So, I headed back to San Miguel. I gave Anita rather short notice that I'd need some help getting through Mexico City again, but she was ready for me when I got there. We're still not quite sure how it happened, but within just a few days, we could tell that something was changing between us. I hadn't planned on staying very long, but the days sort of dragged out into weeks. Our friendship was becoming something else.

I did eventually make it to San Miguel, but Anita and I visited each other on weekends. We started planning to live together in San Miguel. Unfortunately, the paradise of San Miguel is no place to find a job, so my plans there fell through. I was almost prepared to go back to my

(daŭrigo sur paĝo 2)

If we want to exchange anything beyond rudimentary messages with many of our future fellow English-speakers, we may well need help from something other than English. (Barbara Wallraff in *What Global Language?*, published in *The Atlantic Monthly* Nov. 2000)

Esperanto League for North America
PO Box 1129, El Cerrito CA 94530
USA/USONO
☎ 510/653-0998; 📠 510/653-1468
✉ elna@esperanto-usa.org

President/Prezidanto: David T Wolff
Vice President/Vicprezidanto: Grant Goodall
Secretary/Sekretario: Ellen M Eddy
Treasurer/Kasisto: Don Bushaw
Other Board Members/Aliaj estraranoj: Jennifer Bondelid, Peggy Dolter, D Gary Grady, Ralph Lewin, Elizabeth Raible, Orlando E Raola, Derek Roff, Sylvan J Zaft, Michele Zielinsky

Director, Central Office/Direktoro de la Centra Oficejo: Joel Brozovsky
Vice Director, Central Office/Vicdirektoro de la Centra Oficejo: Ionel Onet

esperanto USA

Bi-monthly bulletin published by the Esperanto League for North America
Dumonata bulteno publikigata de Esperanto-Ligo por Norda Ameriko
Vol. 37, No. 1
ISSN 1056-0297
Editor/Redaktoro: Ionel Onet
☎ 510/653-0998; 📠 510/653-1468
✉ ionel@esperanto-usa.org

Materials for *esperanto USA* should be sent to/Materialojn por *esperanto USA* oni sendu al:

esperanto USA
PO Box 1129, El Cerrito CA 94530
USA/ USONO
or by e-mail/aŭ e-poŝte al:
e-usa@esperanto-usa.org

The opinions expressed in this bulletin are those of the authors, and don't necessarily represent the point of view of ELNA or its bulletin/La opinioj esprimataj en ĉi bulteno apartenas al la aŭtoroj, kaj ne nepre prezentas la vidpunkton de ELNA aŭ ties bulteno.

Reprinting materials from this bulletin is permitted, provided that due credit is given, and a copy of the reprinted material is sent to ELNA/Estas permesate reaperigi materialojn el ĉi bulteno, kondiĉe ke oni ĝuste indiku la fonton kaj ke oni sendu ekzempleron de la publikigita materialo al ELNA.

Deadline for the next issue/Limdato por la sekva numero: 26.03.2001.

Saluton ĉiuj,

Sez the Prez

Our Web site just keeps accumulating stuff! Some new or updated items:

* Quarterly reports from Board members. Now you can better understand what your elected members are up to. We hope to have quarterly reports from some of the committees and commissioners there as well by the time this article reaches you, too. (Other committees work on yearly matters, or don't have a lot of activity, so they submit only annual reports.)

* Sample *Esperanto USA* (in .PDF format). Show your friends what they can get by joining ELNA. This includes a sample *Internacia Manpremo* by Sylvan Zaft.

* Volunteer list. We still need people to help us spread the word. The CO and the Board already have full plates, so ELNA still needs your expertise and time. (**Especially** your expertise!)

* "English is tough stuff!" A poem that has circulated for years. English certainly has some good features, but its spelling can break your heart. Show this to your English chauvinist friends and ask them to read it aloud (not "allowed").

* And, of course, the on-line book service. Order books from ELNA's vast selection at any time of the day or night without

leaving your PC.

Many thanks to Jay Fishman for his work on all of these.

Thanks also to Bill Harmon for his work on bequests to ELNA. Irlene Kissling Shoemaker of Fayetteville AR left us a bequest which has finally worked its way through probate. According to Bill, we should receive a check for \$67,021 about the time this issue of *Esperanto USA* reaches you. If you want to remember ELNA this way, Bill can give you whatever assistance you need.

Congratulations to Board member Peggy Dolter and her husband Ted, who are close to adopting a baby girl. Peggy is doing a great job on the LK and will ably juggle the child, her ELNA work, and a real life. (Please tell us how you do it!)

This time, an Ege Bone! to Amanda Higley for her fine work in traveling around the US and telling the public about the excitement of Esperanto. You can see more about her travels at <http://www.esperanto.org/tejo/la/amanda>. And an Ege Bone! to Allan Boschen, who is now a Life Member of ELNA, UEA, ESNE (his local group), and AATE. Thank you, Allan, for the support.

Thanks –
David WOLFF, President
dwolff@world.std.com
978/264-0286 (8-10pm Eastern time weekdays, noon-5pm weekends)

(daŭrigo de paĝo 1)

family in Pennsylvania, but Anita invited me back to her place and got me hooked up with a programming company in Mexico City. And that sealed our relationship. A couple of months later, we made it official by getting married, and now we're getting ready to raise a second-generation Esperantist.
[...]

As my story should suggest, I can't overstate how important Esperanto has become in my life. I used to feel uncomfortable when people would mock Esperanto. "Nobody speaks it." "It's not a real language." It made me nervous because I didn't have any first-hand evidence of how real it is. But now, whenever I hear, "It's a waste of time," I just crack a smile, because I know that for my wife, myself and my baby, those few months I spent studying Esperanto were the best investment of time in my life.

ELNA-Kongreso 2001

Yes, we *will* have our annual convention this year! It will be in beautiful Salt Lake City, in a brand new facility built for the Olympics. It will start officially on Saturday, 2001 May 26, and go to Memorial Day Monday, May 28. There will also be a less formal program on Friday evening, the 25th, for those who can come early.

Mark your calendar and start thinking about how you would like to contribute to the program, because the detailed information and registration form will be sent out soon after this bulletin goes to press.

See you in SLC!

Esperanto for the New Millennium

Joel BROZOVSKY

After a very long wait, and a false start (due to confusion about the fact that the year zero is the last year of the century, not the first), the new millennium is finally here! Hurray!

Do you feel any different? Does the world seem different? What happened to all those promises of a New Age, of Peace on Earth, of drastic changes...? Hmm, well, maybe it's better that we haven't seen those drastic changes yet. And, as for a new age of peace and brotherhood — well, in the new millennium same as in the old, it's up to us, the human race, to bring that about. We certainly would like to think that the stars are aligned better for such an evolution, or that the vibes are higher, the age of Maitreya is upon us, the world will see the Second Coming — and it may even be so. But all that doesn't change the fact that it is we who must make the change. Celestial influence might make it easier, but no one will do our task for us.

How do we do it? It's no secret. The world's religions have been telling us for centuries (even if they haven't been practicing it themselves): the Golden Rule. Do unto others as you would have others do unto you. If you want peace, live peace. Vengeance is the opposite of peace, and can never bring about peace. Forgiveness is the key: turn the other cheek.

That remains difficult for most of us to put into practice. Fortunately, we are not alone in this task — there are over six billion of us out here that have exactly the same task, and most of us really want to do it. In order to succeed, though, we need to work together and help each other out. This is where Esperanto enters the picture.

The values that are best represented by Esperanto — the Internal Idea, Homaranismo, respect for all cultures and all peoples — are keystones for building world peace. And the egalitarian communication enabled by Esperanto is the mortar that can hold it all together. Promoting and using Esperanto is a very practical and concrete way for each of us to contribute to the building of world peace and a better world for all its inhabitants.

To those who haven't tried it, this may sound like a tall empty claim. How can a language build peace — haven't we seen that

wars can happen even between those who speak the same language? I don't make the claims from a purely theoretical basis, though. My own experience of using Esperanto to meet and make friends with people all over the world — including from both sides of the Iron Curtain when it was still very solid — has convinced me that the strongest defence against war is a vast network of friendship of the sort that can be built most easily and satisfactorily through Esperanto. This is why I say that *using* Esperanto is as important as promoting it. It is in using the language to establish friendships across all arbitrary boundaries, that we build the structure of peace. It is why, throughout the last century, dictators bound for world conquest have invariably found it necessary to brutally suppress Esperanto, a formidable obstacle to waging war.

This is a big task, requiring time, energy, and commitment. Fortunately, never has a task been so enjoyable as this one! It is hard for me to imagine anything that I would rather be doing than using Esperanto to make and maintain friendships around the globe, learning so much about the rich diversity of cultures and lifestyles on our home planet.

If you need any inspiration about how much fun it is, go to one of Amanda HIGLEY's talks about her recent adventures in Europe. If there isn't one scheduled near you, contact a high school, college, or youth organization in your area and arrange to invite her for a talk. It is inspiring! Her kind of travel adventure is especially good for young people, but the physical limits of age are generally much less of an obstacle than the mental ones. Anyone with an open, flexible mind can have very rewarding adventures in Esperantoland.

If for some reason traveling isn't an option for you now, you can join Pasporta Servo and invite Esperantists to visit you. Or you can make friends through correspondence, either by paper mail, or e-mail. The Internet provides an infinite number of ways to use Esperanto, from listening to "radio" broadcasts from all corners of the globe to getting world weather forecasts or current exchange rates (in Esperanto), to chatting with people on any of a large choice of topics. You can find Esperanto literature to read,

catalogs to order more (from ELNA, FEL, UEA, or others), lessons to learn the language, and thousands of individual and organizational web sites in Esperanto to explore. Just one search engine, Google, provides links to over a million web sites if you ask it to search for the word Esperanto. The possibilities for using Esperanto are endless.

El la Centra Oficejo Postal Changes

You may have noticed that the US Postal Service made some major changes on short notice, taking effect on January 7th. For many citizens of the US, it may look like a small change: only one cent more per letter. However, for Esperantists and others with contacts in other countries, the changes are more drastic. The postage for a simple air mail letter overseas jumped from 60¢ to 80¢, a whopping 133% change! The good news is that for those eighty cents, you can now send up to one ounce, up from the half-ounce limit that used to be in place for the 60¢ postage.

The changes ran deeper than mere price raises. The categories of postage that we most often used for sending books and other materials have disappeared: "Printed matter" and "Book Rate" have gone the way of the carrier pigeon. Even "small packet" no longer exists. For domestic mail, these have been replaced by "media mail", which groups together printed matter with tapes, disks, etc. But for international mail, there doesn't seem to be an equivalent inexpensive rate for printed materials. This means that the effective rates for sending books to other countries have jumped dramatically. We are still poring through the complicated rate tables and instructions found only at the USPS web site (you cannot receive rate tables in a post office!), trying to find the most favorable rates. However, it is apparent, that we will need to raise our postage and handling fees to keep from losing money on our mail orders.

So, starting on 2001 March 1, for domestic shipping by *Media Mail*, we will still charge only 10% of the purchase price, but the minimum will go up to \$1.75.

Starting in March, for international shipping, or for domestic Priority Mail or UPS, we will charge 15%, with a minimum of \$2.25.

We ask your understanding about these changes, and hope to serve you throughout the year. Meanwhile, you may still have enough time to get an order in before the rates go up...

The new catalog coming out soon will reflect the new rates. JB

Ktp!

Radio-elsendoj en Esperanto per TTT

Mi ankoraŭ memoras mian unuan konversacion en Esperanto antaŭ ses jaroj, tute hazarde la 26-an de julio (la datreveno de la lingvo internacia). Estis tiam por mi granda plezuro aŭdi iun alian paroli Esperante (krom mi al mi mem). Sed ĉu tiam mi unuafoje aŭdis E-on? Tute ne. Kiel do mi pretiĝis por mia unua konversacio? Monatojn antaŭe mi mendis kasedojn de sonbendigitaj konversacioj kaj radio-elsendoj. Min ravis precipe unu malnova disaŭdigo de Svisa Radio Internacia, kiu dezirigis min disponi pri ĉiutagaj aktualaj radio-elsendoj por daŭre lerni kaj praktiki la lingvon. Tiun revon mi povis plenumi nur antaŭ kelkaj jaroj kiam mi eksciis pri la ebleco aŭskulti diversajn elsendojn interrete en la lingvo-laboratorio de mia universitato.

Se vi neniam antaŭe aŭskultis Esperantajn radio-elsendojn mi certas ke tio estos por vi grava instigo. Nu, jen kiel ankaŭ vi povas partopreni. Iru al <http://osiek.org/aera/eo.html>. Klaku sur "Sondokumentoj" kaj iru malsupren por elŭti RealAudio Player. Ĉe la supra parto de tiu sama paĝo vi trovos aliron al pasintaj registritaj programoj el diversaj landoj. Rimarku, ke kelkaj estas konversacioj, kiuj kutime estas pli amuzaj kaj eĉ kelkfoje pli kompreneblaj ol raportoj aŭ aktualajoj (novajoj). Por aŭskulti aktualajn radio-elsendojn interalie el Pollando (Varsovio), Aŭstrio (Vieno) kaj Estonio (Talino) klaku sur "Internaciaj Programoj" sur la ĉefa paĝo aŭ simple sur "Varsovio" ktp. sub "Sondokumentoj". Mia plej ŝatata estas tiu de Pola Radio. Kvankam ĝi plejparte ne tiel taŭgas por komencantoj, tamen, antaŭ kelkaj semajnoj mi sendis proponon por ke oni aldonu facilajn legaĵojn dum la lastaj 4-5 minutoj. Pro la malrapida parolado en Radio Austria Internacia mi opinias ĝin pli taŭga por komencantoj. Nu, mi prefere lasu vin mem esplori (se vi ankoraŭ ne flankenjetis ĉi bultenon por ekprovi...).

Hector ORTEGA (San Diego CA)

Aŭdigu vian voĉon en la Interreto!

Ĉu vi sentas vin izolita ĉar mankas esperantistoj en via regiono? Ĉu ĉiumonataj kunvenoj ne donas al vi sufiĉe da tempo por ekzerci vin? Ĉu la kongresoj estas tro multekostaj pro altaj flugprezoj? Ne perdu esperon! Se vi jam havas interretan aliron, vi povos senkoste babili, eĉ voĉe, kun aliaj esperantistoj tra la mondo.

Verŝajne la plej konata programo por babilado estas ICQ. (En Esperanto oni elparolas tion "icokuo".) La fruaj versioj de ICQ permesis nur tekstan babiladon, sed la plej lasta enhavas ankaŭ "ICQphone", per kiu ICQ-uzantoj povas telefoni unu al la alia.

Por elŭti ICQ-n, direktu vian foliumilon al <http://www.icq.com/download/>. Kiam vi instalos la programon, vi devos elekti por vi kromnomon kaj ŝlosilvorton. La servilo donos al vi numeron, per kiu aliaj homoj povos facile trovi vin. Poste, vi devos enmeti kelkajn detalojn pri vi, kiujn povos vidi la aliaj uzantoj. En unu sekcio, vi povas montri la lingvojn kiujn vi parolas. Neple elektu Esperanton, por ke aliaj esperantistoj facile trovu vin. Por trovi aliajn esperantistojn en ICQ, simple iru al <http://esperanto.digiweb.com/icq/icqlisto.htm>, kie haveblas granda listo da ICQ-numeroj, organizitaj laŭ lando. Se vi volas ke oni tre facile trovu vin, aldonu viajn informojn al la listo!

Apud la nomoj de iuj uzantoj aperas telefoneto, kio signifas ke al tiuj oni povas telefoni per sia komputilo. Bezonataj estas nur mikrofono kaj kapaŭdilo. Se vi jam havas tiujn aferojn, simple klaku sur "ICQphone" en la menuo.

Bedaŭrinde la babilado per ICQphone estas nur duopa. Sed per FireTalk, alia senkosta programo, oni povas babili multope. Por elŭti ĝin, iru al http://www.firetalk.com/for_personal/ft_free.html. Dum la instalado, vi devos denove respondi kelkajn demandojn pri vi, kaj la servilo donos al vi numeron. Listo da FireTalk-numeroj de esperantistoj troveblas en la retejo <http://esperanto.digiweb.com/babililo.htm>. Por babili voĉe kun unu persono, oni simple devas klaki sur la nomo en la listo de amikoj. Tamen estas multe pli interese babili en grupo. De tempo al tempo aperas babilĉambroj por esperantistoj. Por trovi ĝin, klaku sur la butono "Forums" (kiu troviĝas en la malsupra maldekstra angulo de la programo) kaj serĉu Esperanton en la listo "International".

ICQ kaj FireTalk estas nur du programoj el granda amaso. Por tiuj homoj, kiuj volas provi aliajn eblecojn, mi rekomendas la sekvajn programojn. Per ili, vi povos babili ankaŭ kun esperantistoj, tamen ili verŝajne ne estos tiel facile troveblaj. Yahoo Messenger (<http://messenger.yahoo.com/>) kaj MSN Messenger (<http://messenger.msn.com/>) estas ICQ-ecaj programoj, kiuj permesas ankaŭ senkoston telefonadon de komputilo al komputilo. Per la dua, oni eĉ povas voki de komputilo al vera telefono, ie ajn en Usono kaj Kanado, tute senkoste! Speak Freely (<http://www.speakfreely.org>) kaj NetMeeting (<http://www.microsoft.com/windows/netmeeting/>) estas specialaj programoj nur por voĉa babilado. Ili havas la plej altan sonkvaliton, tamen por aranĝi babiladon, oni devas uzi aliajn rimedojn.

Mi esperas ke per tiuj ĉi informoj vi povos ĝui multe da interesa kaj vere internacia babilado. Se vi havas demandojn, nepre kontaktu min per ICQ (1185261) aŭ retroŝte: clay314@hotmail.com.

Clayton SMITH (Toronto ON)

Babilĉambraj kieloj

Vi lernas Esperanton, vi fieras pri la lingvo, sed ankoraŭ restas eta problemo: ne estas aliaj esperantistoj sufiĉe proksime al vi por kunveni. Kion fari? Iru al reta babilejo, kompreneble! Ekzistas pluraj "babilĉambroj" Esperantaj en la reto, kie oni renkontas esperantistojn el multaj landoj. Listo de ĉi tiuj babilĉambroj estas havebla ĉe <http://panorama.ovh.org/unikode/babilu.htm>. La plej grava celo de ĉi tiu artikoleto estas informi vin ke USEJ havis sian unuan retbabilfeston dum la lasta semajno de 2000. Ĝi okazis inter Kristnasko kaj la Novjaro kaj estis ege amuza. Ĉiutage de la 19a horo ĝis la 22a (orientusona tempo) ni renkontiĝis en la babilĉambro ĉe <http://www.esperanto.de/org/lv.berlin/chat/chat.htm>. Ni ekkonis aliajn junajn usonajn esperantistojn kaj sufiĉe multajn eksterlandanojn sur tri kontinentoj: Portugalio, Rusio, Germanio, Brazilo. Komencantoj kaj spertuloj venis kaj ĝuis la okazon uzi la lingvon amuze kun aliaj gejunuloj. Por informoj pri nia retbabilfestoj vidu nian repaĝon ĉe: <http://ttt.esperanto.org/us/USEJ/events/events.html> aŭ aliĝu al nia diskutgrupo "USEJ-diskuto" ĉe <http://groups.yahoo.com>.

Elizabeth RAIBLE (Providence RI)

Ktp!

Recenze

USEJ- Diskutgrupo kaj Virtuala Biblioteko

Gejunuloj, ĉu vi ŝatus koni Esperantajn librojn, gazetojn kaj muzik-albumojn, sed ne scias kiuj estas aĉetindaj? Aŭ ĉu ili estas tro multekostaj por vi? Jen solvo: interesanĝu ilin kun aliaj esperantistoj!

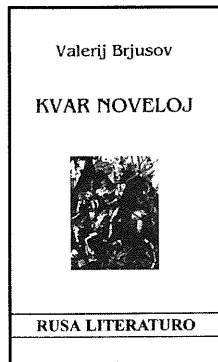
La ideo: vi havas libron, gazeton aŭ muzikalbumon kiun vi finĝuis kaj volantas pruntedoni. Vi listas ĝin ĉe la USEJ-diskutgrupa retpaĝo, kaj proprakoste sendas ĝin kiam iu petas ĝin. Sed jen nur la komenco! Tiu uzanto devas trovi alian uzonton kaj pluŝendi ĝin en la sama koverto al alia ĝuonto, kiu sendu ĝin al iu alia ktp. Nur kiam oni ne plu trovas personon kiu volas ĝin legi, la lasta uzanto resendu ĝin al la posedanto. Cirklo da ĝuantoj! Rezulto: pli klera Esperanta junularo kiu pli bone konas siajn najbarajn esperantistojn, kaj instigo aboni E-gazetojn kaj aĉeti librojn kaj muzikalbumojn.

USEJ nun aranĝas tiun ĉi Virtualan Bibliotekon per ĝia diskutgrupo ĉe <http://groups.yahoo.com>. Se vi neniam partoprenis diskutgrupon, (listo de homoj kiuj komune diskutadas per retpoŝtoj kiujn ĉiuj membroj ricevas aŭ legas ĉe la retpaĝo), jen kiel uzi: iru al la supra retpaĝo, klaku sur 'nova uzanto' kaj aliĝu laŭ la formularo. Poste klaku sur 'Serĉu' kaj tajpu 'USEJ-diskuto'. Jen! Vi devos aliĝi por uzi la Virtualan Bibliotekon; simple sekvu la instrukciojn, ne forgesu plenigi vian 'membro priskribon,' kaj ek! Klaku sur 'Dosieroj' por atingi la Virtualan Bibliotekon, kaj tie vi povos legi la liston de pruntopreneblaj libroj kaj Esperanto-materialoj. Se vi volas kontribui materialon, klaku sur la taŭga dosiero (Libroj, Gazetoj, Muziko) kaj 'Krei Tekst-Dosieron', kaj sekvu la formaton de similaj dosieroj. Ne forgesu aldoni vian retadreson fine, kaj jen – via malavareco tuj montriĝas fiere.

Amanda HIGLEY (Carmichel CA)

Kvar noveloj, Valerij BRJUSOV. Diversaj tradukintoj. Jekaterinburg: Sezonoj, 1999. 24 paĝoj. broŝurita. Kodo: KVA006; prezo: \$2.20

La nomo de Valerij Brjusov en la rusa literaturo asociiĝas unuavice kun la moderna poezio komence de la 20a jarcento, almenaŭ por nefakuloj en la tiama beletro, kiel mi. Des pli surprize por mi malkovriĝis lia majstreco proza. Ĉiu el la kvar miniaturaj (nur kelkpaĝaj) noveloj sukcesas prezenti abun-

don de ideoj kaj teni la leganton tutstreĉita.

Speciale mirinda estas la naturfilozofia profundeco kaj scienca kompetenteco (ĝenerale ne nepre propra al artistoj). Kion homo povas trovi se li riskus serĉi en la plej profundo de sia memo? Ĉu disigeblas la ekstera, "reala" universo de tiu, kiu ekzistas en la homa imago? Kio pli realas: revo aŭ "reala" vivo? La konateco de Brjusov kun psikiatrio, kosmogonio kaj kun tipaj diskutoj de filozofoj-fizikistoj de la tiama tempo iĝas tute evidenta por la legantoj de la libreto. Fakte, la ideoj kuŝantaj en la bazo de ĉi tiuj noveloj ne perdis aktualecon ankaŭ nun, en la 21a jarcento.

La lingvaĵo de la traduko estas flua. Laŭdindas ankaŭ la bona preskvalito kaj for-esto de preseraroj (almenaŭ mi ne trovis). Tamen kio ne laŭdindas estas la uzado de nefundamentaj vortoj kaj de neologismoj sen ajna bezono, uzado tute senbrida. Sur 20 paĝoj de la noveloj mem mi notis 37 tiajn uzojn: svaga, astata, ovri, kontempli, trampo, tenebro... La legantoj apudmetu laŭeble plej kompletajn kaj modernajn vortarojn, se ili volas kompreni ĉiuvorte, kaj eĉ tiam ili ne nepre sukcesos. Bonŝance, ĉio ĉi ne multe ĝenos la legadon (precipe por anglalingvanoj, kiuj divenos kelkajn neologismojn). Sed tio ja kompromitas la tradukojn kaj ve, kontribuas al la rubajiĝo de Esperanto.

Malgraŭ tio la libreto certe meritas legadon kaj bone transdonas la majstrecon de Brjusov la prozisto.

Alex GOFEN (San Francisco CA)

La Mirinda Sorĉisto de Oz, L. Frank BAUM. Tradukis H. R. DREYER. Berkeley: Eldonejo Bero, 2000. 145p. 210x135. Broŝurita. ISBN 1-882251-31-8. Kodo: MIR003; prezo: \$15.00

Pri la kino oni ofte aŭdas, ke "la libro estis pli bona." Jen arĥetipa ekzemplo. Sojle de la 20a jarcento, L. Frank BAUM verkis tiun ĉi romanon kaj W.W. DENSLOW plibeligis ĝin per ĉarmaj bildoj. Miloj da usonaj infanoj ekpetegis plian rakonton pri Oz. Dum la sekvaj jaroj, Baum, Denslow, kaj poste aliaj verkistoj, artistoj kaj sekve tradukistoj diskonigis al la mond vasta infanaro la mirindan felandon Oz. Ankoraŭ hodiaŭ ekzistas Internacia Klubo 'Sorĉisto de Oz' (*International Wizard of Oz Club*).

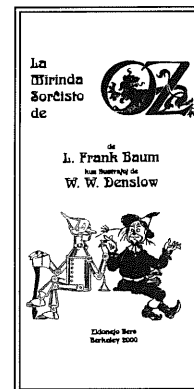
Siatempe intervenis la kinistoj kaj konfuzis ĉion per alloga rakonto, kiu eble havas kapklinan rilaton kun la originalo. Ne miskomprenu min! Tre plaĉis al mi la kino kaj ties muziko. SED! Ĉiu leginto de la verkoj de la "Regna historiisto de Oz" bone scias, ke Dorotea ne sonĝis pri alveno en Oz per ciklono, ke ŝi foriris hejmen veka per la magio de la ŝuoj *arĝentaj*, kaj ke Glinda kaj la Bona Sorĉistino de la Nordo estas apartaj personoj (Glinda estas la Bona Sorĉistino de la Sudo). Kaj kio pri la aventuro en la delikata porcelanlando?

Jen ebleco por tiuj esperantistoj, kiuj ŝatus flugi kun Dorotea perciklone el Kansaso al la lando de Oz kaj ekscii pri tio, kio vere okazis al ŝi (en la kino mankis multaj ĉarmaj aventuroj) antaŭ ol ŝi permagie flugis hejmen al Onjo Ema. Nun ankaŭ esperantistaj infanoj (de ajna aĝo) povas sperti la talenton de vere elstara rakontisto.

Tiuj, kiuj jam konas la libron, trovos, ke ne tute mankas priplendindaĵoj en la traduko. Tamen, tiujn erarojn, kiujn mi trovis, tute ne forprenis de mi eĉ unu guton de la ĝojo, kiun portis al mi la relegado de tiu ĉi rakonto.

Sojle de la 21a jarcento, tiuj, kiuj nun ekkonos la historion de la kansasa knabino, la Stana Lignohakisto, la Pajlulo kaj la Timema Leono nepre estos tiom ravitaj, kiom tiuj infanoj, kiuj antaŭ cent jaroj estis la unuaj vizitantoj al la mirinda lando de Oz.

Charli GALVIN (San Francisco CA)

Esperanto subgrunde. Div. KD + 16-paĝa broŝuro. Kodo: **ESP036**; kodo: \$17.40.

Vinilkosmo reklamas ĉi tiun diskon kiel "la unua subgrunda Esperanto-kompil" entenanta 31 titolojn de 15 bandoj punkaj, hardkoraj, grincaj, traŝaj ktp" kaj laŭ *Esperanto* de UEA la grupoj estas "anarkipunkaj, hardkoraj, grincaj, krustaj, surfgaraĝaj kaj traŝaj". Estante punkulo en la koro kaj konsiderante la plejparton el mia muzikkolekto esti "subgrunda" mi ĝuege mendis tiun diskon kaj kuris rekte al la KD-ludilo kiam ĝi alvenis. Bedaŭrinde mi trovis ke la plejparto de la disko estas tro subgrunda eĉ laŭ mia gusto. Tamen mi ĝojas havi tiun ĉi diskon kaj plaĉegas al mi la ekzisto de tia disko.

Moderna muziko bonegas por la movado. Ĝi tenas la intereson de junuloj kaj tiel helpas daŭrigi la E-kulturon. La uzado de Esperanto estas la plej bona reklamo por la lingvo kaj la ekzisto de subgrundaj muzikaĵoj montras ke Esperanto ne estas malsprita malnova nekonsiderindaĵo sed estas vivanta esprimiva lingvo uzebla en tre diversaj manieroj de tre diversaj homoj.

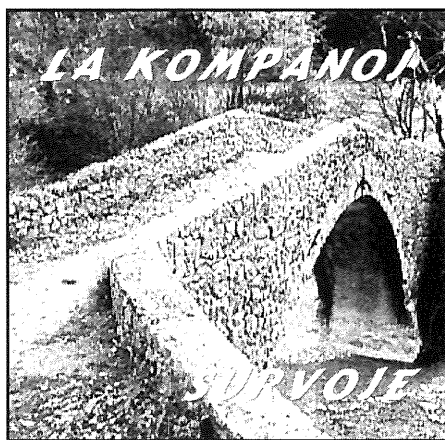
Kvankam la plejmulto de la kantoj sur la disko estas, laŭ miaj oreloj, bruo, troveblas kelkaj trakoj kiujn mi re-aŭskultus. La unua trako *Kosmoŝip'* de la kanada grupo Alaksio kaj la Galaksioj ne estas malbona komenco de la disko. Ĝi estas plaĉa sed la nura surfgaraĝa trako sur la tuta disko. La tria kaj kvara trakoj de la franca grupo La Bestoj estas amuzaj kaj bonaj kapfrapaj kantoj. La unua, nomita *Beverly Hills*, estas piko al la

mokinda usona televidprogramo. Kelkaj tolereblaj trakoj sekvas, sed la kantoj fariĝas pli kaj pli traŝaj kaj neaŭskulteblaj – kaj nemenciindaj. Estas unu kanto kun amuza titolo *Ĝu-fik'*. Kaj alia el Brazilo titolita *Usono* kun la rekantaĵo "Usono F**k You". Tio ŝajnas ne en la spirito de Esperanto, sed estas pli bone ke oni uzas Esperanton kaj ke oni esprimas kion oni pensas.

Se vi ĝuas tian muzikon, kun grupnomoj kiel Stomaka Korodo kaj Toksa Frenezo, vi ĝuos tiun ĉi diskon. La plejparto de la trakoj estas bone produktita. Ĉiu grupo havas paĝon en la libreto, plejparte kun la kantovortoj kaj la adreso de la grupo, desegnita en punka stilo ŝajne de la grupo mem. Mi supzas, ke estas, bedaŭrinde, nur malmultaj E-parolantoj kiuj ĝuos tiun ĉi diskon, sed plaĉas al mi havi ĝin simple por montri al neesperantistoj ke Esperanto vivas. Kaj eble iun tagon mi trovos traŝam-

MUZIKO

inter-
aton...
Jacob
SCHWARTZ
(Somerville MA)

Survoje, La Kompanoj. KD + 12-paĝa broŝuro. Kodo: SUR010; Prezo: \$16.60.

Post la lavango de novaj rokmuzikaj kompaktaĵoj dum la lastaj du-tri jaroj, nerokemuloj eble pensas ke Esperantaj diskeldonejoj tute forgesis pri ili. Sed ili rapide konvikiĝos ke ne, post aŭskulto de *Survoje*, debuta disko de la franca

trupo La Kompanoj. Jen freŝa, varia, bele produktita kompakta disko kiu enhavas eĉ ne unu rokmuzikan noton.

La sep kanzonoj sur la disko, kiu aperas kadre de la serio "Kolekto 2000" de Vinilkosmo, estas ege diversstilaj. *Princo Roberto*, ekzemple, estas nederlanda kanto ludita laŭ renesanca stilo, kaj *La kondomoj de l' timema Tom* estas iom kabaredeca. *La Lanternulo*, kun bela hispana gitarludado, eĉ pensigas iomete pri la fama franca grupo Gipsy Kings.

Kvankam la ĝenerala fono estas folkloro, la disko estas tute moderna laŭ temaro, kiel montras la jam menciita kanzono pri Tom, kompatainda knabo kies planoj por amplena nokto kun Eva ne plene realiĝas. Ankaŭ *Vizito al Eŭrodisnej'*, kiu primokas la monavidan sintenon de usona entreprenno vaste konata en Francio, estas nerufeteble nuntempa laŭ perspektivo.

La instrumenta ludado estas bela kaj profesnivela, sed la kantado estas kelkfoje ne tute kontentiga. Ekzemple, Thierry Faverial, kiu plaĉe kantas en *Uiso revenas hejmen*, lamas en *La Lanternulo*, kie lia voĉo montriĝas iom manka kompare al la forta kaj impona gitarludado. Kaj Marcelo Redoulez, kies voĉo estas tute taŭga en la komika *Vizito al Eŭrodisnej'* (kie ludas grandan rolon ankaŭ la voĉoj de pluraj infanoj – maloftaĵo en Esperanto!), ne tiel trafe kantas en *Jes, ni solidaru!*, alistila kanzono pri socia protesto.

Oni tute ne povas plendi pri la prononcado de la kantistoj, kiu estas klara kaj bela. La tekstoj de la kanzonoj, plejparte verkitaj de Marcelo Redoulez, estas variaj, atentokaptaj, kaj kelkfoje kortsaj. Estas nur unu gramatika strangajaĵo kiu ĝenis min ("revivu infanajn revojn" en *Vizito al Eŭrodisnej'*), kiu bedaŭrinde ripetigaĵo en la kanzono.

Mi dubas, tamen, ke tiaj mankoj ĝenos la plejparton de la Esperanta publiko, kiu tute prave jetos sian atenton al la meritoj de tiu ĉi nova, talentoplena grupo. Por muzikamantoj ĉiuspecaj, *Survoje* estas certe aŭskultinda.

Grant GOODALL (El Paso TX)

Internacia Manpremo

Supplement to *Esperanto USA* 1/2001

A Chinese Esperanto speaker once pointed out that Esperanto is like a linguistic handshake. When two people shake hands they both reach out halfway. When two people speak Esperanto they have both made the effort to learn a relatively easy, neutral language instead of just one of them making the effort to learn the other's difficult national language.

This is why this supplement is called *Internacia Manpremo* which means "an international handshake."

Translating Poetry into Esperanto

by Jim Smith

Last year two poems of Robert Frost translated by Jim Smith appeared in *Fonto*, the Esperanto literary review. In this article Jim tells us about his experience translating the poetry of Frost and Edgar Lee Masters into Esperanto.

An Italian saying goes, *traduttore, traditore*, "a translator is a traitor". We can probably translate a grocery list without treachery — although we may wonder if our sliced "bread" is really equivalent to the French "*pain*" or the German "*brot*". But when we get into literature, how we write becomes almost as important as what we write and the question "Can I say the same thing as the author but in other words" may strain our relationship with that author to the breaking-point. This is definitely true in poetry. What separates poetry from prose is the congruence of the language itself with the subject matter. Actually, *translation of poetry is a theoretical impossibility!*

So, what do we do if we're moved by a poem, and we want to share it with people who don't speak our language? It's simple: We write a new poem. We borrow the poet's vision and use it to create something of our own. We hunt through our personal bag of tricks, and find new language congruent with the vision. Let's say we want to translate a line like:

Roll on, thou deep and dark blue Ocean, roll!

(this is a line from Byron's *Childe Harold's Pilgrimage*). Assuming we want to approximate the meter, we might come up with:

Pluondu, blu-profunda Oceano!

Our ocean is still deep and blue, and it still rolls, but the rhythm of the waves is new. If the reader has

experienced something like the original vision, we may say our translation was successful, but the reality is still: *traduttore, traditore*.

My efforts at translating poetry into Esperanto began in March of 1998 when I came across the following web site: <http://www.webcom.com/~donh/antologio.html>

On it Don Harlow pointed out that while there existed many anthologies of national literature translated into Esperanto, e.g. Swedish, Estonian, Catalan, Bulgarian, Czech, Slovak, Hebrew, Chinese, English, Scottish and Australian, there did not yet exist one for American literature.

He provided a list of web sites with translations of American literature that might someday form parts of an *Usona Antologio*, and he asked people to contact him if they knew of other similar translations. At that point the seeds of treachery began stirring in my heart and I dusted off a copy of Edgar Lee Masters' *Spoon River Anthology*. I had at least a small bag of tricks, I was a competent Esperantist of thirty years, I was what you might call "an informed consumer of literature" (I had a background in French, Spanish and English-American literature from college), and, when I was younger (and more neurotic), I wrote what still strikes me as decent poetry in English.

From the start I believed there would be an audience in Esperantio for *The Spoon River Anthology*

Contents

Translating Poetry into Esperanto by Jim Smith	1
Translating from English into English!!!	3
Bill Harmon' Stories	3

which is a masterpiece of American literature. Published in 1914 it's a collection of 245 poems in the form of epitaphs for the inhabitants of the fictional village of *Spoon River* in central Illinois. The effect of the poems is cumulative: a wide variety of people, old, young, rich, poor, liberal, conservative, give us a glimpse into their lives, building up a vision of the human condition. Most of the poems stand alone, but there are also chains or "garlands" of poems scattered throughout the Anthology that reference one another, sometimes supporting, sometimes undercutting each other. The author's views on war, sexuality and social mores, although arising from different experiences and sensibilities from our own, generally strike today's readers as enlightened and the questions of mortality and the search for meaning and social justice that emerge are universals. The poems lend themselves well to public recitation. College drama departments often present selections from the Anthology, and there seemed to me a potential for similar presentations among Esperantists.

So I started on *La Antologio de Spunrivero* translating roughly one poem per night. I soon realized that translation is a great responsibility. Not only did I have a responsibility to Masters, but I had a responsibility to Esperanto. Esperanto is an accessible

language, and beginners reap rewards from learning it almost immediately. But the kinds of imperfections and small errors we take for granted in conversation, knowing that virtually everyone has learned Esperanto as a second language, aren't appropriate in a literary text. And if you're going to translate poetry, the better you understand, not only the correct meaning of words, but also the way they are customarily used, the better. So I found myself increasing the amount of Esperanto I read, now with the perspective of a treasure hunter. I sought out different kinds of Esperanto language; I read *Fonto* as well as *La Kancerkliniko*. Time and again, I found myself searching through PIV to see if I was using a particular word correctly. I dusted off PAG and checked grammar and syntax. Sometimes I caught myself in a gaffe. In one poem I had translated the word "columns" referring to the columns of the Court House as "kolumnoj". This turns out to mean columns like in a newspaper, the architectural kind are "kolonoj". My word processor found five other times I had made that same mistake and it corrected them. What did writers do before there were computers?

That one visit to a web site had stirred me to more than a little ambition. But it didn't end there. The *Spoon River* poems were in free verse. I began to feel a need to prove to myself that I could translate rhyme and meter. Besides, my all-time favorite poem was Robert Frost's "Stopping by Woods on a Snowy Evening". Almost from the day I began to learn Esperanto, I had wanted to translate it. But a first line that threatened to be, "Kies arbaro ci tiu estas, mi kredas ke mi scias" had pretty well discouraged me. But now I decided that, however long it took, I would find a way.

Immediately I was besieged with new technical problems. First, since Frost wrote his poem in iambic tetrameter, I tried to use the corresponding Esperanto verse, the *kvar-jambo*. This turned out to be an exasperating straight-jacket. Esperanto words are, in general, one syllable longer than English words. I was trying to say something that amounted to the same thing, using longer words in the same length line. I was forcing myself to be more concise than the original, and the original was already very concise. After numerous false starts I hit on the expedient of using the Esperanto *kvin-jambo* which makes a similar impression on the ear but has ten or eleven syllables instead of eight or nine.

Internacia Manpremo

Supplement to Esperanto USA 1/2001

Editor:

Sylvan Zaft
PO Box 371
Farmington MI 48332

Contributions should be sent to "Sylvan Zaft" at the above address or, if possible, by e-mail to:

sylvanz@aol.com.

For this supplement we are especially interested in accounts in English of how you have used Esperanto. Have you formed strong international friendships? Have you had interesting experiences travelling abroad using Esperanto? Have you had fascinating correspondences with people in other countries?

Please send your accounts of these and other interesting experiences using Esperanto to the editor. If you would like your paper manuscript returned, please enclose a self-addressed envelope.

La Parnasa Gvidlibro by Kaloczay, Waringhien and Bernard was a huge help with the Frost poem. I had read it fifteen years before, but now I needed to know it well enough to actively use the principles it presented. One of its most invaluable resources was its rhyming dictionary.

I won't go into all the troubles involved in getting the poem to rhyme — both English and Esperanto are rhyme-poor languages. But I do want to comment on one curious problem I encountered: making the poem sound simple and natural. One of the charms of Frost's original was the directness and naturalness of the language. You'd think that the first thing to come to mind would be the most natural and direct way to say something. This wasn't the case for me, because at the same time I was struggling with rhyme and meter. I would make a draft and set it aside for a few days. When I came back, it would sound forced or awkward and I would work on it again. In the back of my mind I had a fear that what I had was already the most natural language available, and further efforts would go nowhere. But I kept on revising it and letting it rest. Sometimes I had the feeling that I was finished; then I would come back and read it again and say, no, I don't want to give up with it in this condition. Eventually, without warning, something that seemed like the most natural line in the world would emerge. I kept stringing together similar small successes until they began to overshadow the remaining flaws. Hopefully, to the reader the language of the final version sounds natural and effortless — that's because the translator had smoke and mirrors in his bag of tricks..

I translated two other Frost poems: "To the Thawing Wind" and "Mending Walls". Recently "Haltado apud Arbaro en Vintra Vespero" and "La Riparado de Muroj" appeared in *Fonto*. My work on *Spoon River* is coming to an end. I'm going through the poems and giving them each their final polish. I expect to be ready to reveal it to the world in the spring of 2001. I don't know what I'll translate next, but I will find something. It's been too much fun to stop.

Translating from English into English!!!

Two Toronto Esperantists report fascinating cases of people translating from English into English. Here is Kathy Toy's story about English-English translating in a court of law:

I see almost every day why English is NOT already the international language.

I work as a court reporter in Toronto, Canada, reportedly the most culturally diverse city in the world, and I recently had a very interesting experience.

One of the parties to a case spoke English, but not in a way that I or the judge could understand. The judge put the case off for a couple of days until a Punjabi interpreter could be engaged.

On the day of the trial, the questioner asked questions in English, the interpreter interpreted them into Punjabi, the witness answered in totally incomprehensible (to me, anyway) English, and the interpreter repeated the answer in English.

So the next time some pseudo expert declares to me that "English is already the international language", I am prepared to ask which English that would be.

And here is Detlef Karthaus's story about a native speaker of English "translating" for a German and an Italian, both of whom spoke English fluently enough but neither of whom could understand the other's English:

Kathy Toy petis min rakonti al vi pri la spertoj de mia nevino en Europo.

Mia nevino Cheryl iris al Hamburgo por lerneja interŝanĝo kaj tie ĉe-estis la mezlernejon dum 3 monatoj.

Dum tiu tempo ŝia klaso vojaĝis al Italio dum unu semajno. En la hotelo ŝi ĉe-estis, kiam la germana instruisto provis paroli kun la itala hotelisto. Ambaŭ parolis la anglan sufiĉe flue, la germano kun germana akĉento, kaj la italo kun itala akĉento kompreneble.

La problemo estis ke neniu povis kompreni la alian, afero kiu mirigis mian nevinnon ĉar ŝi komprenis ambaŭ. Ŝi devis agi kiel "tradukisto" simple ripetante la vortojn de ĉiu parolanto.

Bill Harmon's Stories

Bill Harmon, a founding member of ELNA and a wonderful raconteur, has kindly consented to share with us some of his experiences with Esperanto. We start with an experience he had when he was serving in the U.S. Navy during World War II:

While I was serving aboard the USS Franklin D. Roosevelt (CVB42) during WW II, she visited Lisbon, Portugal on a sort of "good will" call in, as I recall, either 1945 or 1946. At the time I was "Captain's Writer" on that ship, a sort of head secretary/stenogra-

pher. I had a lot of free time in port as a result, and I went ashore with the first liberty party and immediately telephoned several local Esperantists.

They invited me to a special club meeting that evening, but insisted that I meet them at a certain street corner near the docks from which they would lead me to the meeting. It seemed very mysterious, especially when after dodging around several narrow streets and doubling back once we arrived at a narrow wooden door with an eyehole in the center, on the third floor of a very run-down building. One of the local Esperantists knocked in a sort of code, the eyehole cover opened and we were carefully inspected. Then the door opened and we entered to find seven or eight Esperantists of various ages gathered around a long table with glasses of wine in front of them. I was warmly welcomed — I was in uniform, however, and I noted a certain hesitancy in several of the handshakes.

More and more curious about all the secrecy, I finally asked one Esperantist whom I already knew through correspondence — I believe it was Carlos de Jesus, who later immigrated to the Boston area — and was told that the secrecy was very necessary in order to stay out of jail. Portugal at that time was under the heavy-handed rule of Salazar, who apparently considered Esperanto some sort of Communist Jewish conspiracy (as did Stalin and Hitler). Meetings of three or more persons were strictly forbidden without a special permit, which of course would never be issued to Esperantists; hence the meeting was illegal.

So we passed a merry, lively and very interesting evening until just before curfew time (yes, there was a curfew at midnight!) and as the meeting place was fairly close to the dock, I walked back to the ship accompanied by several of the Esperantists.

The next day, I typed up an announcement for the Captain setting forth regulations for civilian visits to the ship while in Lisbon (we were there about a week, as I recall). I immediately got on a land line and called my Esperantist contact and invited four (the maximum allowed for an enlisted man) to visit the ship two days later, which was a Sunday and I assumed they would be free. I arranged to meet them at the pier at a certain time that day and conduct them aboard.

The four Portuguese Esperantists, when they appeared, more resembled anarchists than Esperantists

— long hair, beards, scruffy clothing and all. I just hadn't taken special note of their appearances during our earlier meeting. They were all excited and happy to be visiting this great warship — the FDR was perhaps the largest vessel in the U.S. Navy at the time, an aircraft carrier almost 1000 feet in length. But when we went up the gangway, the Officer of the Deck at the top held us up, took me aside, and asked me how I knew these individuals — I believe he referred to them as “these strange-looking civilians.”

I explained briefly that they were fellow Esperantists and that I had promised to show them the ship. I mentioned to the OOD (with fingers crossed behind my back) that they actually represented a much larger group of Esperantists, some of whom were very influential people, and that it would be a big mistake to refuse to let this group aboard. The OOD pondered this a bit, glanced over at the long line pressing to get aboard, then said that yes, they could come aboard, but they must stay together and with me at all times, and limit their visit to the hangar deck and flight deck. I agreed, and we went on aboard so that I could show them at least part of the huge ship.

The day after the ship departed Lisbon I was working in my office when the Executive Officer came in, shut the door, and said he wanted to talk to me privately. Apparently the OOD had reported to him the visit of the four scruffy-looking Portuguese under my aegis, suggesting that perhaps Naval Intelligence would be interested in why I brought them aboard. The Exec, who knew me very well, had simply thanked the OOD and said that he would handle it. The Exec asked whether I knew if any of them were Communists; I replied that I had no knowledge of it if they were, but that they certainly weren't supporters of Salazar.

The Exec just smiled and said he thought that there were probably a lot of Portuguese in that same category, and that no more would be said about the visit. I have to admit that I was sweating over this — it could have caused me a lot of trouble. But I know that the Exec knew that I had held Esperanto classes on the ship, which were attended by some of his fellow officers as well as enlisted members of the crew, so he didn't share Salazar's fear of the International Language, and I suspect he himself had little use for the dictator Salazar.

...sed estas ne. Persone. KD + 12-paĝa broŝuro. Kodo: **SEDO02**; prezo: **\$17.90**.

Liza pentras bildojn daŭre plu... kaj same faras tiu ĉi plene esperantista rok-grupo – persone, ne perfarbe. Bildojn, sentojn, pensojn – ĉiom originale verkitaĵojn de la stokholmaj grupanoj mem, en senriproĉa Esperanto kaj plaĉa, dancinda rok-muziko, kun la konata sono de Persone.

La imagon stimulas, sed ne ŝtopas, la poezio. Restas multaj breĉoj aŭ enigmoj en la rakontoj, plenigindaj fare de aŭskultanta fantazio.

La titolo referencas al antaŭa KD de Persone, kaj la titola kantaĵo sur tiu disko, "Povus esti simple". La dua parto de tiu frazo en la kantaĵo tekstas ĝuste "sed estas ne". Kaj la trakto de temoj en tiu ĉi KD, kiu ja povus esti simpla, estas, tamen, ne.

Ofta temo, ne surprize, estas amo kaj interseksaj rilatoj, sed kun mem-ekzamena pensado ("Kion ajn"):

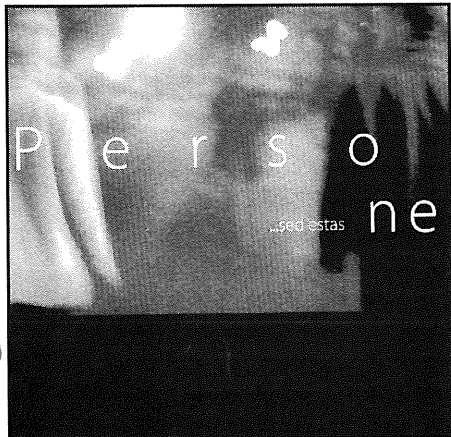
*Amo estas stranga sent'
Kaj nun timas mi de temp' al temp'
Ke mi povus fari kion ajn por ĝi.*

Tamen, Persone ne fuĝas de pli grandaj temoj, ekzemple eksterkorpa preskaŭmorta travivaĵo ("La ĉielo"), kaj inspiro (aŭ ĝia manko) al homa progreso kosma ("Se la cerbo volas"):

*Kaj ŝi diris: Nun ni iru ĉiam supren kaj sen ĉes'
Ni atingos ajnan celon. Kaj mi diris: Certe jes.*

Sed ne estas tiom simple: la inspiron bremsas pensoj pri la realo:

*Se la cerbo volas
Se la korpo povas
Se la tempo sufiĉas*

Kaj ĝusta vento blovas
La disko " ...sed estas ne" estas la sesa en la serio 2000 de Vinilkosmo, do ĝuas la altan teknikan kvaliton kutiman ĉe ties eldonaĵoj, inkluzive la arte aranĝitan akompanan tekstlibreton. Bedaŭrinde, ĝi suferas la saman mankon de ĉiuj diskoj en tiu serio: nur duone plena disko, en ĉi tiu kazo, nur 27 minutoj.

Konklude: grava ero de la aktuala Esperanta kulturo, kiu estas ĝuebla sur pluraj niveloj: sente, sense, korpe, mense; aŭskulte, lege kaj dan- ce.

Joel BROZOVSKY (Berkeley CA)

Sojle de la klara temp'. Kaj tiel plu. KD + 8-page booklet. Code: **SOJ001**; price: **\$16.00**.

Let me confess at the outset that I am a great fan of Southern European

CENTRO

ethnic and Medieval court music, which describes the bulk of the songs presented on this album. My familiarity and fondness for these styles makes me both an informed reviewer and predisposed to enjoy deeply any successes at translating these styles into the international language. So I am thrilled to be able to report that this group of Catalan musicians has chosen its material well, translated it poetically, and performed it all artistically with a happy balance of polish and enthusiasm.

The album begins with a song in an other "international language": wordless melody, here in the tradition called *cantiga* from Medieval Spain. A recorder trades off lead licks with a guitar and fiddle, making fine multiple statements of the tune against a bubbling rhythm in hand drums. A nice start.

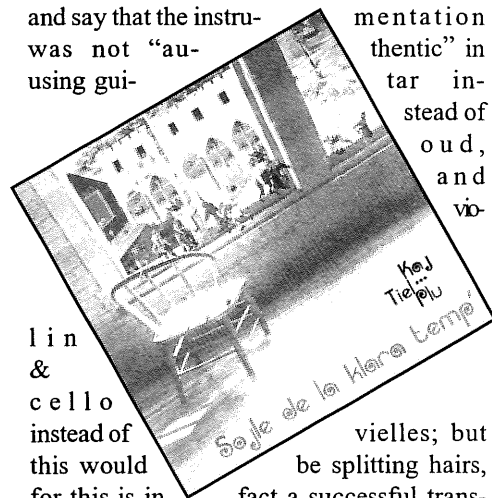
The two following tunes are from the Troubadour tradition from the Occitan. Both present good evidence that poetry and lyrics from Romance languages translate well into Esperanto. *Kiam najtingalo kantas* and *Sojle de la klara temp'* both capture perfectly the flavor of Troubadour courtly love

at the springtime of European early Renaissance glory. The lead singer (whose identity is not specified in the album's notes) has a nuanced voice which is quite appropriate to the style.

Next are two truly exotic songs from the Catalan Jewish tradition, which were preserved in a mixture of languages: *Malfermu belulino* was originally in Ladino (a Romance parallel to Germanic Yiddish), and *Al fianĉ'* whose refrains in Hebrew followed Catalan verses. The musicians present a blend of foreign spices in a harmonious mixture which will appeal even to those who have never heard this rich source of gypsy tradition.

Kaj tiel plu then perform three traditional songs, two Catalan and one Occitan. They finish the album with a patriotic song from the Spanish civil war. This last group has even more Spanish flavor than the other tunes: I find myself dreaming of paella and Freixenet as I hear them.

For those who have no idea about these styles of music, let me say in general that the melodies are all sweet and memorable, the arrangements simply elegant, the rhythmic drive enchanting. I might quibble and say that the instrumentation was not "authentic" in using gui-

tar instead of oud, and violas; but this would be splitting hairs, for this is in fact a successful translation of antique and traditional poetry into a modern language and a parallel success in translating ancient musical aesthetic onto modern instruments.

I am quite glad that the publishers included all of the lyrics in the original languages. This is a wonderful help for linguaphiles who are interested in ancient Iberian languages.

Miko SLOPER (Berkeley CA)

Klasikaj libroj reaperas

Kristnasko venis iom frue al la Centra Oficejo de ELNA! Frue en decembro mi veturis norden al Portlando por viziti s-inon Doris Tappan CONNOR, kaj ricevi de ŝi (por ELNA) grandan donacon: 19 skatolojn da Esperanto-libroj restantaj el la stoko de EANA. Tiu dumilo da libroj ripozis en kelkaj lokoj dum la jardekoj post la malapero de EANA, veturis finfine al Portlando, kaj fine translokiĝis de apuddoma subtegmento al la dua etaĝo de la domo de s-ino CONNOR. Mi kaj mia amiko havis la honoron porti ilin de tie al la oficejo de ELNA.

Kelkaj el la libroj konserviĝos en la arĥivo de ELNA, sed la plimulto eniros nian librostokon, iom post iom kiam ni havas

tempon inventari ilin, kaj estos acetebraj. Kelkaj jam pretas kaj iliaj priskriboj troveblas en la listo de novaj libroj sur tiu ĉi paĝo.

Inter aliaj troviĝas multaj trezoroj eldonitaj inter la dua mondmilitoj de la fama eldonejo Literatura Mondo en Budapeŝto. Eĉ estas pluraj jarkolektoj de tiu legenda revuo. Troviĝas ankaŭ kelkaj valoraj verkoj de Doris kaj ŝia edzo George Alan CONNOR. Rigardu niajn listojn de novaj libroj, kaj la novan katalogon baldaŭ aperontan, por informoj pri aliaj trezoroj en tiu kolekto.

Grandan dankon al Doris CONNOR pro la granda donaco, kiu ebligas al multaj el ni ĝui tiujn forgesitajn klasikojn.

Joel B.

For the Central Office

In the Esperanto movement there is always plenty to do, if one has the time and inclination. But often we don't have as much time as we would like to devote to Esperanto, due to other duties such as career, family, or other volunteer work. Well, there are also other ways to help.

Currently we are trying to modernize the computer equipment in the Central Office. We are still using some unbelievably ancient machines here!

Here is our wish list:

1. A PostScript laser printer of sufficient quality to produce camera ready masters for printing (at least 600 dpi).

2. A more modern Power Macintosh computer (G3 or G4).
3. A large monitor for the Macintosh suitable for doing layouts (at least 17", preferably bigger).
4. Some peripherals for the Mac, including removable media storage (MO, Jazz, ORB, etc.) suitable for backups, and scanner.
5. Modern Mac software. We have some, but more will be needed.

Those who can help us acquire anything on the list, please contact me at the Central Office. Financial contributions toward this goal are always welcome too.

Joel BROZOVSKY, office director

New from the book service

BATO, LA, *Lena KARPUNINA*. A collection of largely autobiographical episodes depicting life in Tadjikistan, told in simple and fluent style that is easy to understand, and through which clearly shines the charm of the ordinary people living in the mountain villages and cities. 2000. 125p. 250x140. Paper. Belgium. ISBN 90 71205 87 8
BAT001 \$13.20

BESTOJ EN NIA DOMO, *Zdravka METZ*. A collection of true stories and anecdotes from the interethnic Esperantist family of the authoress. The style is simple and clear, as if Zdravka were telling these charming stories to a group of rapt children. In fact, that is how the stories were born. Illustrated. 1999. 63p. 215x135. Brochure. Canada. ISBN 2-9806246-0-8
BES006 \$8.60

JOHANO LA BRAVA, *Sándor PETŐFI*. Trans. K. KALOCSAY. Spritely adventures of a peasant boy who survives and thrives through his own wit and effort, written in verse form by Hungary's most

beloved poet. Second, revised edition. 1948. 65p. 165x120. Paper. Hungary.
JOH001 \$3.00

KAMARADARO DE PETRO NODETO, LA, *Mato LOVRAK*. Trans. Josip PLEADIN. Novel written in 1933 for children, about a group of kids who decide to repair the old village water mill. Captivating story told with wit and humor. Illustrated by Vlado MLINJARIĆ. 1998. 125p. 250x150. Hardbound. Croatia. ISBN 953-97001-3-2
KAM002 \$10.70

LADA TAMBURETO, LA, *Günter GRASS*. Trans. Tomasz CHMIELIK. A novel that created quite a scandal when it was first published in 1959, but went on to become one of the most important works of postwar German literature, and receive the Nobel prize for literature in 1999. "It is a saga about the free city Gdansk, a poetic attempt to save from oblivion the memory of that small world where Poles and Germans, Jews and Kashubs lived together." East-West Series no. 33. 2000. 534p. 210x150. Hardbound. Poland. ISBN 83-

7194-079-3

LAD001

\$37.20

LEĜOJ DE LA HOMA SOCIO. Trans. U. UNGERT. This little book written between the two world wars is full of thoughts on human society and how it should (and shouldn't) be organized. Thought-provoking philosophy about social and state structures and the human condition. 1968. 79p. 130x90. Paper. Germany.

LEG005

\$2.00

LEKSIKAJ EKSKURSOJ (dua volumo), *Christiane DE VLEMINCK kaj Emile VAN DAMME*. The second volume of word games, excercises, and explanations aimed at building vocabulary and understanding proper word usage, by the same authors as *ABC-Gramatiko de Esperanto*. 2000. 204p. 200x140. Paper. Belgium. ISBN 90 71205 77 0

LEK002

\$15.90

LINGUISTIC COMMUNICATION – A COMPARATIVE STUDY, *Claude PIRON*. Esperanto Document 46A (in English). An insightful study of the ways to communicate interethnically, giving advantages and disadvantages of the various systems used, from several different viewpoints. 2000. 23p. 85x55. Brochure. Netherlands. ISSN 0165-2575

EDA046

\$2.50

MARIA KAJ LA GRUPO, *EMBA*. Original novel in Esperanto. Maria is the not so visible motor behind the local Esperanto group, which comes into conflict with another Esperanto group over political lines. 1936. 172p. 190x130. Paper. Hungary.

MAR006

\$5.00

MIA SPEKTRO (POEMOJ 1931–1935), *N. KURZENS*. Thought-provoking and smile-producing short poems expressing moments and feelings that are likely to strike a chord with most of us. 1938. 64 p. 190x125. Paper. Hungary.

MIA005

\$3.20

MIRINDAJ AVENTUROJ DE METILERNANTO HLAPIĆ, *Ivana BRILIĆ-MAŽURANIĆ*. Trans. Maja TIŠLJAR. Children's story about a little apprentice shoemaker who runs away from the shoemaker's shop for a week of wonderful adventure. 1998. 111p. 200x170. Paper. Croatia. ISBN 953-96918-2-6

MIR004

\$10.30

MUZIK-NOTOJ, *KALOCSAY, BAGHY, and others*. A rare collection of songs with music notes from Hungary. The words are by Kalocsay and Baghy; the music is by Kalocsay, Sárossy, Kálmán and others. Year not indicated. 34p. 230x155. Brochure. Hungary.

MUZ003

\$1.50

SAY IT IN ESPERANTO, *George A. CONNOR & Doris Tappan CONNOR*. One of a series of Dover Phrase Books, small enough to easily fit into a shirt pocket, with 1325 words and phrases in English and Esperanto. The phrases are numbered and categorized for easy reference. Index and brief grammar and pronunciation guide. 1957. 160p. 130x90. Stitched paperbound. USA.

SAY001

\$2.50

Esperanto in the media

A several-page article about language learning, by Scott Smith, appeared in the November 2000 issue of *Hemispheres*, under the title *Say What?*. Although the editors didn't find the paragraph on Esperanto worth publishing, they did allow the E word at the end of the article, in a brief side bar about the author: "Scott Smith is a Los Angeles writer who speaks German and Esperanto – a tongue he says opened his eyes about learning a second language."

A long letter about the safety-instruction booklets on airplanes, by Arland R. Meade (Bartow FL), appeared in *The Polk County Democrat* (Nov 6, 2000). The author suggests that Esperanto be included among the languages used on those booklets.

Ottó Haszpra (Budapest HU) published a letter in support of Esperanto as a common language for Europe in *The Economist*, Nov 18, 2000). Says Mr. Haszpra: "... [T]he introduction of Esperanto into the international (European or global) contacts, inclusively those within the EU, would be non-discriminative, democratic and very economic."

"Shortly after the turn of the 20th century, Dr. Ludwig Zamenhoff [sic!], a Yiddish-

speaking Russian Jew, tried to bring the diverse culture of the world together through a linguistic device called Esperanto. Now, a turn later, the universalizing strategy comes to the already universal world of musing with Klezperanto." (From a review of the CD *Klezperanto* published in *Jewish Advocate*, Nov 24, 2000)

"The other day I spied a Hyundai bearing these two bumper stickers: "Robin Hood was Right" and "1-800-ESPERANTO". That about sums it up. Why don't you rob the rich to feed the poor, and speak Esperanto while you do it? Or just go live somewhere else." (Katherine Mieszkowski in *San Francisco Bay Guardian*, Jan 17, 2001, p. 29)

"*The universal Language?*" asks daily newspaper *The Olympian* in the capital city of Washington State in a Sunday feature article on Esperanto and the local Esperanto Group of Olympia, on Jan 21, 2001. With a photo of Ellen Eddy explaining something to the group, a positive tone is conveyed when describing the group's activities and aspirations, but as is often the case, when quoting a local "expert" linguistics professor, the article ventures into a garble of poorly informed speculation; fortunately, milder

than some we have seen. It is accompanied by a 30-word sample vocabulary and a very good list of resources, including several web pages, the free correspondence course (with the old address!) and ELNA.

Amanda Higley's first lecture in the second leg of her lecture tour elicited some good publicity in Davis CA. In the Jan 8 edition of the *Davis Enterprise*, a two-column article *Traveler shares her Esperanto experience* serves as a very good announcement for her talk two weeks later. On the day of her talk, Jan 25, the main front page article of the University of California at Davis' newspaper *The California Aggie* was about Esperanto: *Creating a Universal Language*. The Esperanto course taught at the university by Henry Studer is featured in the article and its photo, as well as Amanda's upcoming talk. But there is much background information apparently dug up on the Internet that is fairly loose with the facts. In spite of the editor's attempt to portray Esperanto as controversial, the article attracts much attention to the language, and portrays it mostly in a positive light. One result, partly due to those articles, was 45 people in attendance at Amanda's inspiring talk.

FIVE MOST WANTED

by the Esperanto League

These volunteer tasks are on the lam. The League needs your help in apprehending them!

Task: Corporate style guide. Find or write professional guidelines for a unified appearance for all ELNA publications.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week. One-time (English).

Task: Resources Committee head. Do fundraising inside and outside of ELNA, find other resources. Priority: 1. Time: 1-2 hours per week. Permanent (English).

Task: Commissioner for Complaints. Forward complaints from reticent members to the appropriate person.

Priority: 2. Time: 1-2 hours per month. Permanent (bilingual).

Task: Publicity Committee / mass media. Produce and distribute press announcements.

Priority: 1. Time: 1-2 hours per week. Permanent (English).

Task: LK Photographer. Take photos at National Convention for EsperantoUSA.

Priority: 2. Time: 5-10 hours per year. One-time (bilingual).

We are proud to announce that the task of leading the Esperanto Library Committee has been captured by Orlando Raola!

You do not need to be an expert – but you do need enthusiasm! To help, contact one of our agents: Timothy Boronczyk at ☐ organman20@hotmail.com, ☎ 607/753-4249, or 331 Shea Hall, Cortland NY 13405; or David Wolff at ☐ dwolff@world.std.com, ☎ 978/264-0286, or 6 Durkee Rd, Acton MA 01720.

DONACOJ AL ELNA DURING THE PERIOD Nov 1 – Dec 31 2000
DONACOJ AL ELNA DUM PERIODO 1 nov – 31 dec 2000

CHILDREN AROUND THE WORLD: J Tilman Williams: 100.00; Kiho Pai: 30.00; Irene Leland: 30.00; Dorothy Holland: 25.00; James Faughnan: 20.00; Mary Napolitan: 20.00; Henry Ginn: 20.00; Anna Steffes: 10.00; Dorothy Keeble: 10.00; Myron Bondelid: 10.00; Donald Houpe: 10.00; Leah Goldberg: 10.00; Ronald Glossop: 10.00; Suzanne Moser: 9.00.

GENERAL FUND: Doris Vallon-Wheeler: 100.60; David Halley: 100.00; Children Around the World: 100.00; Anneke Mattson: 50.00; Antonio Gomez: 50.00; Robin Hertel: 30.00; Prenda Cook: 20.00; Dorothy Howard: 15.00; Anna Steffes: 10.00; Magdalena Mihailovici: 10.00; Arthur Poole: 10.00; Michael Jones: 5.00; Patrick Campion: 5.00; Luis Fumero: 5.00.

GIBSON FUND: Prenda Cook: 95.00; Julie Spickler: 22.00; John Buchanan: 20.00; Anna Steffes: 10.00; Robert Bussard: 10.00; Rebecca Djang: 5.00.

GLENNY FUND: Beth Epstein: 20.00; Anna Steffes: 10.00.

GOLDMAN FUND: Pauline Ledeen: 50.00; Anna Steffes: 10.00; Myron Bondelid: 10.00
HISTORY FUND: Prenda Cook: 20.00; Anna Steffes: 10.00.

KLARA ZAMENHOF FUND: Douglas Zander: 30.00; Dorothy Holland: 25.00; Ronald Glossop: 20.00; Anna Steffes: 10.00.

LEWIS FUND: Dorothy Holland: 25.00; Sally Lawton: 25.00; Anna Steffes: 10.00.

NASK FUND: Stanley Neil Glass: 100.00; Ronald Glossop: 50.00; Julie Spickler: 30.00; Irene Leland: 30.00; Pauline Ledeen: 25.00; Dorothy Holland: 25.00; Sally Lawton: 25.00; Patricia Egan: 20.00; Julie Regal: 20.00; Prenda Cook: 20.00; Anna

Steffes: 10.00; Patrick Campion: 10.00; Donald Houpe: 10.00; Elisabeth Hicken: 10.00; Arthur Poole: 10.00; Steven Turpin: 10.00.

SCHULZE FUND: Edwin Grobe: 100.00; Antonio Gomez: 50.00; Pauline Ledeen: 30.00; Arthur Lynch: 25.00; Dorothy McKeague: 25.00; Dorothy Holland: 25.00; Marc Wathen: 20.00; Frauke Elber: 20.00; Elson Snow: 20.00; Julie Regal: 20.00; Sonoko Kuzume: 20.00; Anna Steffes: 10.00; Dorothy Keeble: 10.00; William Wurzel: 10.00; Charles Dahlke: 10.00; Ronald Glossop: 10.00; Charles Martoccia: 5.00.

THOMPSON FUND: Maria Murphy: 100.00; Doris Vallon-Wheeler: 100.00; Dorothy Holland: 25.00; Julie Regal: 20.00; Anna Steffes: 10.00.

VIDEO FUND: Ellen Eddy: 500.00; Christine Eddy: 500.00; Doris Vallon-Wheeler: 100.00; Mary Anderson: 75.00; Robert Brown: 70.00; Antonio Gomez: 50.00; Julie Spickler: 30.00; Irene Leland: 30.00; Lisa Tauxe: 27.00; Dorothy Holland: 25.00; Sara-Ann Estling: 20.00; Elson Snow: 20.00; Julie Regal: 20.00; Anna Steffes: 10.00; Myron Bondelid: 10.00; Donald Houpe: 10.00; Charles Dahlke: 10.00; Ronald Glossop: 10.00; Stephen Young: 10.00; Larry Gregg: 10.00; Charles Galvin: 10.00.

WOLFF FUND: David Wolff: 3700.00; Donald Bushaw: 500.00; Michele Zielinski: 100.00; Antonio Gomez: 50.00; Bernice Garrett: 25.00; Dorothy Holland: 25.00; Sally Lawton: 25.00; Frank Carter: 20.00; Julie Regal: 20.00; Anna Steffes: 10.00.

WOOD FUND: Dorothy Holland: 25.00; Anna Steffes: 10.00; Ronald Glossop: 10.00.

Thank you all! Dankon al ĉiuj!

Menciinde

La pasintjara OSIEK-premion gajnis Trevor Steele pro sia libro *Falantaj muroj*, aperinta en 1994.

Pasintjare aperis ĉe la brita eldonejo Canongate la anglalingva traduko de *Maskerado ĉirkaŭ la mondo* de Teodoro Schwartz/Tivadar Soros. Tradukis la libron, kiu aperis sub la titolo *Maskerado*, Humphrey Tonkin. La baldaŭan reeldonon de la Esperanta originalo prizorgas UEA.

La Moravia filharmonio kunlabore kun Master Musicians Collective prezentis premiere la 6an de oktobro 2000, en Olomouc (Ĉeĥio), "Simfionion n-ro 1 – Esperantista"

de David Gaines (Ashburn VA). La registraĵo de la prezentado aperos kompaktdiskodum la nuna jaro.

Sciencfikcia kongreso en Des Moines, *DemiCon 12*, bonvenigos aŭtoron Harry Harrison kiel honoran gaston en la 4a kaj 5a de majo 2001. S-ro Harrison estas mondkonata kiel kreinto de la amata Rustimuna Ŝtalarato, kiu devis lerni Esperanton por siaj intermondaj aventuroj.

Gratulojn al Roberto Leibman (Folsom CA), kiu patriĝis la 31an de januaro 2001.

Adiaŭon al Philip A. Schatzman (Whitefish Bay WI), forpasinta antaŭ unu jaro.

North American Summer Esperanto Classes (NASK 2001)

This summer the NASK will take place in a new, sunnier location, the University of San Francisco, which is situated only three miles from the city center. Students will be housed in one of the newer dormitories, Gilson Hall. From some of the windows one can even see the Golden Gate Bridge.

We are trying some changes in format as well as venue. This year the courses will be two weeks in length (July 1-14) rather than three, which we hope will make it easier for some people to attend, and will focus on two levels in particular: intermediate learners who want to get lots of practice in using the language, and teachers and group leaders who want to learn more about audio-visual methods of teaching Esperanto. As usual, the courses will be taught by excellent instructors, and there will be many evening and weekend activities as well. More details will be available soon.

If you are interested in attending this year and would like more information as it becomes available, please contact Ellen Eddy: 11736 Scott Creek Dr SW, Olympia WA 98512; eddyellen@aol.com.

Karaj legantoj,

Unu plia jaro kaj mi, kiel esperantisto, ekrajtos trinki alkoholojn... laŭ la usonaj leĝoj. Priskribi kion kaj kiom Esperanto faris por mi en la lastaj 20 jaroj postulus tutan jarkolekton de *Esperanto USA*. Ne per priskribo de tiuj spertoj – ofte tre personaj – mi volas altiri vian atenton.

Mi konfesu tamen, ke por festi mian 20-jariĝon, kiel esperantisto evidente, mi vojaĝis al la Malnova Kontinento, kie, for de la usonaj leĝoj, mi ĝuis ion unike bavarian: *Rauchbier*, t.e. fumajitan bieron. Sciante ke ankaŭ mia oficeja kolego festas ĉi-jare belan [esperantistan] aĝon – 30 jarojn! – mi kunportis kelkajn botelojn da tiu fumajita lupolsuko ankaŭ por lia ĝuo (supozante ke en la urbo ĉe la Sala Lago ion tian ni ne trovos). Tamen, tio ne estas kialo ne partopreni la 49an jaran kongreson de ELNA, kaj sekve mi invitas vin serioze konsideri la eblecon veni al SLC por renkonti la estraranojn kaj la dungitojn de ELNA.

Se vi volas plibonigi vian Esperanton en agrabla etoso, pensu pri la ĉi-jara NASKE, eĉ se unu trionon malpli longa ol kutime. La ĉi-jara gastejo de la kursaro ja situas EN la urbo ne ĈE la urbo, kaj la ŝancoj vidi la sunon dumtage estos same grandaj kiel la ŝancoj vidi nebulon ĉe SFŜU.

Eble vi ne rimarkis, sed okaze de la jar(mil)-ŝanĝo, ankaŭ tiu ĉi bulteno iom ŝanĝiĝis. Ekde tiu ĉi numero mi uzas novan programon por finprepari la bultenon. Ju pli mi lernos ĝin (la programon) des pli beligis la bulteno, kies aspekto estos pli profesia. Pri la enhavo, tamen, mi ne multon povas diri: ĝi dependas de la ricevitaj kontribuajoj, de vi. Jen do mia peto: kontribuu al *Esperanto USA*. Kaj, jes ja, ĉion bonan en la nova jaro... kun aŭ sen *Rauchbier*, sed certe kun Esperanto. IO

ELNA CORRESPONDENCE COURSES

Learn Esperanto in the convenience of your own home through ELNA's Home Study Program. There is no time limit.

Each level is self-contained so that all you need is some spare time and a tape-recorder. In addition, your course will be guided by a qualified instructor of Esperanto who will give you the personal attention you need.

Levels One and Two emphasize development of everyday conversational skills.

LEVEL ONE • Using the textbook and cassette tape for the popular *Jen nia mondo 1* radio course, this twelve-lesson course will guide you to mastery of basic Esperanto.

COURSE MATERIALS: Workbook (32 pages), *Jen nia mondo 1* book (66 pages), *Jen nia mondo 1* audio cassette. **\$42.00** (+ \$1.70 sales tax for Californians)

NOTE: If you already have the Jen nia mondo 1 set, you may deduct \$16.60 from the price of the course. (Californians deduct \$18.00.)

LEVEL TWO • This thirteen-lesson course focuses on a more detailed analysis of Esperanto as a language in its own right, and is recommended for the serious student as a follow-up to Level One.

COURSE MATERIALS: Workbook (53 pages), *Jen nia mondo 2* book (89 pages), *Jen nia mondo 2* audio cassette. **\$47.50** (+ \$2.00 sales tax for Californians)

NOTE: If you already have the Jen nia mondo 2 set, you may deduct \$18.80 from the price of the course. (Californians deduct \$20.25.)

Levels Three and Four, both completely in Esperanto and adapted from two very popular Eastern European textbooks, focus on grammar and Esperanto history. Although they both contain word lists with Esperanto definitions, a good English-Esperanto dictionary would help, especially for translation exercises. No cassette is included in the course materials; however, students are encouraged to exchange tapes with their instructors.

LEVEL THREE • Based on an Esperanto class's adventures and including fables, anecdotes and Esperanto history, this twenty-five lesson course uses progressively more complex texts for expanding vocabulary and polishing grammar. **COURSE MATERIALS:** Workbook (183 pages) **\$53.50** (+ \$1.10 sales tax for Californians)

LEVEL FOUR • In the fourteen lessons of this course the student is exposed to the highlights of Esperanto history and culture, and the fine points of Esperanto grammar, as well as to the art of translation.

COURSE MATERIALS: Workbook (98 pages) **\$33.00** (+ \$.75 sales tax for Californians)

ELNA CORRESPONDENCE COURSE REGISTRATION FORM

Return the form with complete payment to ELNA, PO Box 1129, El Cerrito CA 94530

Name: _____

Address: _____

City/State/Zip Code: _____

Telephone/Fax: _____

E-mail: _____

Please enroll me in the correspondence course indicated below [only one, please]. I am enclosing \$ _____

LEVEL ONE

LEVEL TWO

LEVEL THREE

LEVEL FOUR

VOJAĜU KUN ESPERANTISTOJ EN 2001

5a TUT-AMERIKA KONGRESO DE ESPERANTO

15-21 aprilo, Meksiko, Meksikio

Temo: "Ameriko – unu kontinento, diversaj historioj"

Dumkongresaj ekskursoj okazos la 17an de aprilo al la Universitato kaj Soĉimilko; la 19an, al granda piramido; la 20an, promenado tra la urbocentro; la 21an, bankedo kaj la 22an, vizito al la Antropologia Muzeo.

Sekvos **POSTKONGRESA EKSKURSO AL OAXACA**

23-27 aprilo. Aliĝilo haveblas de la adreso:

www.punto-y- aparte.com/esperanto/aligilo.html

Se vi preferas, petu aliĝilon de Esperanto-vojaĝservo. Aliĝo kostas nur \$80. D-ro Grant Goodall (vicprezidanto de ELNA) partoprenos la kongreson por prezenti seminarion pri kial kaj kiel uzi *Pasporton* por instrui Esperanton.

50a KONGRESO DE ELNA

26-28 majo 2001

okazos en Salt Lake City, Utah. Festu Esperanton dum Memortago! Forta, juna, entuziasma grupo atendas nin ĉe la Sala Lago. Make your flight reservations and buy your tickets right away to avoid "holiday" prices and to arrive in time for the **INTERKONA VESPERO** on May 25th. Aliĝiloj baldaŭ haveblos, sed jam nun vi povas aranĝi viajn flugojn.

NORD-AMERIKA SOMERA KURSARO de ESPERANTO (NASKE)

1-14 julio, Universitato de San Francisco. Ankoraŭ la "plej bona" en la mondo. Ĉi-jare la ĉef-instruisto estos Grant Goodall, kaj "*Esperanto – Pasporto al la tuta mondo*" estos oficiale uzata por instrui al komencantoj kaj progresantoj, kaj al tiuj, kiuj interesiĝas pri instruado mem, kiel uzi ĝin por instrui. Detalaj informoj haveblos de Ellen Eddy, 1176 Scott Creek Dr SW, Olympia WA 98512; ✉ eddyellen@aol.com.

86a UNIVERSALA KONGRESO DE ESPERANTO

21-28 julio; Zagreb, Kroatio

Spertu Esperanton en urbo kie Esperanto tre bone fartas! Zagrebo, ĉefurbo de Respubliko Kroatio, estas urbo kun riĉa historio, kaj mezepoka etoso; tamen, urbo turnita al la estonteco. Esperantistoj abundas kaj multe helpos nin ĝui Esperanton! Parenteze, en Kroatio restas plejparte la allogaĵoj de antaŭa Jugoslavio. *Pasporto* kaj la *Familio Bonvolo* nepre akompanos nin. Informojn oni povas akiri de: Universala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando; ✉ uea@inter.nl.net.

POSTKONGRESA EKSKURSO EN SLOVENIO KAJ ALBANIO (nur por aventuremaj esperantistoj!)

29 julio-9 aŭgusto

Ni iros norden el Zagrebo al la belega Bled-regiono por 2 noktoj. Estas malfacile atingi Albanion, sed ni flugos el Ljubljana, Slovenio al Tirana, ĉefurbo de Albanio, kaj revenos al Ljubljana. Albanio, la plej izolita kaj neglektita lando en Eŭropo, malfermis en la lasta jardeko siajn pordojn al internacia turismo, speciale al esperantistoj. Rande de la evoluanta, "civilizita" mondo, Albanio havis la bonŝancon konservi sian naturon apenaŭ tuŝita de modernigo. La spirhaltigaj montoj, la kristalokvaj lagoj, la fajnsablaj plaĝoj kaj la plurjarcentaj historiaj restaĵoj allogas aventuremajn vojaĝantojn, por kiuj la kvalito de la ŝoseoj, transportrimedoj kaj hoteloj gravas malpli ol la varmeco kaj gastemo de ĉi tiu malgranda, malnova sud-eŭropa popolo.

Post jardekoj de malpermeso, Esperanto regajnis siajn rajtojn en Albanio, kaj niaj samideanoj tie – daŭre izolitaj geografie kaj ekonomie – senspire atendas nin por diri al ni: **Bonvenon en Albanion!** Por tiuj kiuj bezonos pli da komforto, ekzistas ankaŭ aliaj ekskursoj, inkluzive la italan E-kongreson en Trieste kaj aliaj de UEA. Informoj pri ĉiuj haveblas de:

Esperanto-vojaĝservo

104 LaSalle Av

Oakland CA 94611

☎ 510/339-2001; ✉ lusiharmon-aol.com

Esperanto League for North America
PO Box 1129
El Cerrito CA 94530

Non-Profit Org
US POSTAGE
PAID
Permit #1040
Leesburg, FL
34748